

עיר התורה שקרובה אליך

מרדכי מלכא

רב ואב"ד עיה"ק אלעד ת"ו

יו"ר ועדת סת"ם העולמית

הרבנות הראשית לישראל

לשכת הרבנות הראשית אלעד. ראש העין. הרצליה

בד"צ אלעד*בתי הוראה*שרותי דת*רישום נישואין*כשרות*מקואות*עירובין

The office of Rabanoot Eled – in hesd of Rabbi MORDECHAI MALKA

המלך

תולדות

אור

לצער הזולת ככבשן האש:

פרשת תולדות פרק כז (לג) ויחרד יצחק חרדה גדולה עדי-מאד ויאמר מי-אפוא הוא הצדיק-צדי וליבא לי ואכל מפל בטרם תבוא ואברכהו גם ברוך יהיה: ובפרק כח (ג) ואל שדלי וברך אתה ויברך וירבה והיית לקהל עמים: (ד) ויתרלף את-ברכת אברהם לך ולזרעך אתה לרשתך את-ארץ מגידו אשר-נתן אלהים לאברהם:

שאלות:

א) שואל מהר"י קארו בספרו תולדות יצחק מדוע יצחק חרד חרדה גדולה שבירך משהו אחר וכי אין לו עוד ברכות, הרי כל צדיק מברך רבים המבקשים את ברכתו ואין הדבר מוגרע מברכותיו, וכאשר טען עשיו לאביו הברכה אחת לך אבי? ב) עוד הקשה האור החיים שיצחק אבינו סותר דבריו באותו פסוק בתחילה חרד חרדה גדולה ולאחר מכן מסיים גם ברוך יהיה? ג) עוד יש לשאול מדוע התורה מנציחה את הדרת יצחק מאחר ובסופו של דבר אינו מתחרט על שבירך את יעקב אלא מסכים לברכתו ונמצא שאין עניין כלל לספר על אותה חרדה מאחר והיית בטעות?

העולם אינו הפקר והכל יבוא בחשבון:

דרכן של רבים שנוהגים בחוסר זהירות מפגיעה וצער לזולת באופן כללי ואין מייחסים חשיבות לדבר, ועוד יותר כאשר מדובר בתא המשפחתי בחושבם שאין התחשבות למה שקורא במשפחה מתוך המציאות שהיים יחד ולכן גם לאחר שקרא איזה מקרה נוטים להתעלם ממנו באומרים שלא בכוונה או שהדבר נעשה בחוסר ברירה, ועוד יותר כאשר הדבר נגרם בעכבות עשיית דבר מצוה ונגרם במעשיו צער לשני ברור שאין עולה בדעתו שצריך להיזהר שלא לצער את הזולת וקל וחומר שאינו חושב לבקש את סליחתו, ופרשתנו מלמדת אותנו עד כמה כל צער שנגרם לזולת ואפילו בתוך המשפחה בעכבות מעשיו יבואו עימו בחשבון מהשמים בעתיד. כמו כן התורה מזהירה מצער הגר היתום והאלמנה וכן אפילו צער בעלי חיים כיון שעל הקב"ה נאמר בו ורחמיו על כל מעשיו, וכל הגורם איזה צער בעולם מצער את השכינה שנאמר בתהלים פרק צא פסוק טו וקרְאֵנִי וְאֶעֱנֶהוּ עַמּוּדֵי-אֲבִי בְצָרָה אֶחְלָצֶהוּ וְאֶכְבְּדֶהוּ: וכן ישעיהו פרק סג פסוק ט כְּבִלְצָרְתָּם [לא] לֹא צָר וּמְלָאךָ פָּנָיו הוֹשִׁיעֵם פְּאֵהֲבָתוֹ וּבְהִמְלָתוֹ וּגו':

ביאור ראשון מדוע חרד יצחק מפני עשיו שהוא רשע:

ובזה נבוא לביאור הפרשה, ראשית בגלל מי חרד יצחק ביאור ראשון בהקדם מה שכתב בתרגום יונתן בראשית פרק כז פסוק לג ויחרד יצחק חרדה גדולה כאשר שמע את קולו של עשו וריח תבשיליו עלה באפו

כריחה של שרפת גיהנם, ויאמר מי הוא המהור שצד ציד והביא לי ואכלתי מכל מה שהביא עד שלא באת, ואברכהו, ואפילו כך, ברוך יהיה: וכן נראה כוונת פרש"י בראשית פרק כז פסוק (לג) ויחרד וכו' ומדרשו ראה גיהנם פתוחה מתחתיו: וביאורם של דברים הרי לפני כן כתוב בפרשתנו שיצחק אהב את עשיו כי ציד בפיו שהטעה את אביו, כמ"ש בפרק כה (כה) ויאָהֵב יצחק אֶת-עֵשָׂו פִּי-צִיד בְּפִיו, וְרָבְקָה אֶהְבֶּת אֶת-יַעֲקֹב: וכמבואר בזוהר פרשת תולדות דף קלז ע"ב שיצחק אהב את עשיו כי צד בפיו ורימה את אביו, ומדוע השכינה לא גילתה ליצחק הדבר, מבאר בכדי שיעקב יתברך בלי ידיעתו, אולם באותו מעמד כאשר הגיע עשיו הריח שריפת גיהנם או ראה גיהנם פתוחה ונגלה לו שמעה בעשיו בנו שהוא כזה רשע ולכן חרד חרדה גדולה, ומצד השני אצל יעקב היה המצב הפוך ריח של גן עדן כמ"ש (כז) ויִגַּשׁ וישקלו וירח את-ריח בגדיו ויברכהו ויאמר ראה ריח בני כריח שדה אשר ברכו יתן: לכן אמר גם ברוך יהיה, שכעצם התברר לו שהוא טעה בבניו. לפי"ז החרדה היית בגלל עשיו.

ביאור שני נחרד בגלל יעקב:

אולם נראה היות ואין מקרא יוצא מידי פשוטו שיצחק חרד עד מאוד כיצד הצליח יעקב להתחפש לאדם שעיר כעשיו ולהטעות אותו ולקחת הברכות במרמה, ולא בגלל שאין לו עוד ברכות אלא על עצם המעשה חרד, אך היות וסוף סוף הוא בנו לא התחרט על הברכות וסיים גם ברוך יהיה. ולביאור זה כמובן הצער של יצחק אביו נגרם בגלל מעשיו של יעקב.

יעקב נענש בגלל שנגרם חרדה ליצחק:

כיון שכך התשובה מדוע התורה מנציחה את חרדת יצחק וצעקת עשיו, למרות שיצחק בסופו של דבר הבין וידע שעשיו הטעה אותו שהרי נכנסה איתו רוח של גיהנם ואילו אצל יעקב ריח של גן עדן לכן באמת אמר ברוך יהיה, אך בכל מקרה ברנע הראשון חרד על המירמה שנעשתה ואותה חרדה למרות שהיא בטעות התורה מנציחה מפני שכותב בזוהר בראשית דף קמד ע"ב אמר רבי יהודה שלמרות שיעקב עשה זאת במצוות

עיר התורה שקרובה אליך

מרדכי מלכא

רב ואב"ד עיה"ק אלעד ת"ו

יו"ר ועדת סת"ם העולמית

הרבנות הראשית לישראל

לשכת הרבנות הראשית אלעד. ראש העין. הרצליה

בד"צ אלעד*בתי הוראה*שרותי דת*רישום נישואין*כשרות*מקואות*עירובין

The office of Rabanoot Eled – in hesd of Rabbi MORDECHAI MALKA

אם על איחור בואו חלשה דעתה והורידה דמעה, כמה סבל ודמעות שפכה בהגיע לאוזניה הבשורה המחרידה כי איבדה את בעלה ולא ישוב יותר לביתה לעולם אם כן מה טעם יש בעונש זה ומדוע נענש רב רחומי במיתה? אלא הוכיח הגר"ח שמכאן אנו למדים כי חומרת הדין בדברים הנוגעים בין אדם לחברו אינם בגדר ותורת עונש ותגמול גרידא אלא הרי הוא כאש אוכלת וכתער הותך בלא השבון כי כן הטביע הבורא יתברך בעולמו כל הפוגע בכבוד הזולת ובשלוותו הרי הוא כמפיל עצמו לתוך כבשן האש ואפילו יהא זה צער שנגרם בלא שום כוונה רעה כלשהי כמו מעשה של רב רחומי שהיה שקוע בלימוד לא ימלט.

חשש צערו של אהרן מעבב הגאולה:

דוגמה נוספת אמרו חז"ל בילקוט שמעוני שמות על הפסוק שלח נא ביד תשלח, את סבור שמא עכב משה שלא ילך, לא עשה כן אלא כמכבד אהרן, אמר משה עד שלא עמדתי היה אהרן אחי מתנבא להם שמנים שנה וכו' עכשיו אני בא לתחומי של אחי שיחיה מצר, לכך לא בקש משה לילך, אמר לו הקב"ה אהרן אחיך אינו מצר בדבר הזה אלא ישמח וכו'. כל המתבונן בדברי חכמינו ז"ל אלו עומד מתפלא ומשתומם היתכן דבר זה שרק מחמת חשש צער זה שיצטער אחי אהרן ימנע משה רבנו מללכת בשליחות הקב"ה, והלא בודאי ידע משה רבנו שכל גאלת מצרים היתה תלויה ועומדת בשליחותו הבלעדית של משה רבנו, וכמאמר חכמינו ז"ל במדרש שמות רבה פרשה ג-ג ועתה לכה ואשלחך אל פרעה, אמר ר' אלעזר לכה ודאית לומר אם אין אתה גואלם אין אחר גואלם? על שאלה גדולה זו עומד הגאון רבי לייב הסמון זצ"ל והוא משיב כי אכן דבר גדול למדנו מדברי חכמינו ז"ל אלו כי חמור הוא עד למאד עון המצער את חברו ואפילו בנדנד של צער, ולמרות שהוא אחי ויש מקום לחשוב שהוא בודאי יגלה התחשבות ברצון השם, שהלא מצער הוא את חברו אשר הוא בדמות יוצרו כי בצלם אלקים עשה את האדם, ולכך אף השכינה הקדושה הסכימה עם משה רבנו שאולא שאהרן היה שמח לקראת משה רבנו אלא היה נגרם לו נדנד של צער מזה לא היית נמסרת לו השליחות לגאול את ישראל למשה רבנו, והיה מוצדק סרובו של משה רבנו לגאול ישראל, אף שתלה הקב"ה את קיום הגאולה בשליחותו של משה בלבד.

ההורג בינה או יורק בפני חברו:

עוד לימדנו חז"ל עד כמה צריך האדם להיות זהיר ונזהר שלא לצער חברו כמבואר במסכת הגיגה דף ה ע"א כי

אמו והבטיחה עלי קללתך בני, זאת ועוד שהשכינה הסכימה למעשיו שהרי כאשר נכנס לאביו הריח ריח של גן עדן בגלל שהשכינה נכנסה איתו, ובזה מסביר הזוהר למה כתוב ויעקב אך יצוא יצא פעמיים יציאה, לרמוז יציאה אחת שלו ויציאה שניה של השכינה, ועוד יותר הרי יצחק הסכים לכרכות ואמר גם ברוך יהיה, ועוד יותר בשלחו את יעקב לפדן העביר לו את ברכת אברהם היות והגיע למסקנה שהוא טעה באהבתו את עשיו מאחר והטעה אותו, אך למרות כל זאת לא הציל את יעקב מענישה על אותו רגע שגרם צער לאביו שהרד ואמר מי איפה נענש מידה כנגד מידה שמכירת יוסף התחילה באותו לשון ששלח את יוסף לראות את אחיו ושאל יוסף את האיש הגידה נא לי "איפה" הם רועים, ועוד יותר מוסיף המדרש בילקוט שמעוני תורה פרשת תולדות רמז קמו אמר ר' חנין שגם אותה צעקה שגרם לאחיו הרשע עשיו למרות שהקב"ה האריך אפו נפרע לעתיד ונענש מרדכי מצאצאיו של יעקב ויעקב זעקה גדולה ומרה. ולזאת הנציחה התורה את חרדת יצחק וצעקת עשיו בכדי ללמדנו שאין שום צער שנגרם בגללו ככל שיחיה ומאיוזה סיבה שתהיה הוא נענש על כך. וכ"כ בספר חסידים סימן תרפו כל מעשה גרמות שאדם גורם צער לחבירו נענש ואף אם יעשה צער על חנם לבהמה עכ"ל.

המעשה של רב רחומי:

ועוד יותר הוסיפו חז"ל ללמדנו כמסופר במסכת כתובות דף פב ע"ב על האמורא רב רחומי שנהג לעזוב את ביתו ולצאת לערים אחרות כדי להגות שם בתורה והיה רגיל לבוא לביתו כל ערב יום כיפורים, פעם אחת בערב יום הכיפורים היה שקוע בלימוד התורה הקדושה עד שלא שם לב כי כבר הגיע השעה לצאת לעירו ולמשפחתו כבכל שנה כבר ציפתה לו אשתו בבית בקוצר רוח וליבה מתרגש לקראת הפגישה עם בעלה השב הביתה מעמלו בתורה במרחקים, משעברו כמה שעות מהזמן בו היה רגיל רב רחומי להגיע הביתה התחילה אשתו לדאוג שמא חלילה קרה לו משהו בדרך, ליבה של האשה נצבט חלשה דעתה דמעה רותחת התגלגלה על לחיה, באותה עת ישב רב רחומי על ספסל בעלית גג התמוטטה העליה ונפל ומת. וכתב הגר"ח שמואלביץ זצ"ל רואים עד כמה עומק הדין של המצער את אשתו. חכמים מספרים סיפור זה כדי שנדע עד כמה עלולה להזיק דמעה חמה מלב כאוב של יהודי על חברו. ולכאורה יש לשאול הדבר טעון בירור הרי במקרה זה נפגעה מן העונש אשתו של רב רחומי יותר מכולם שכן

עיר התורה שקרובה אליך

מרדכי מלכא

רב ואב"ד עיה"ק אלעד ת"ו

יו"ר ועדת סת"ם העולמית

הרבנות הראשית לישראל

לשכת הרבנות הראשית אלעד. ראש העין. הרצליה

בד"צ אלעד*בתי הוראה*שרותי דת*רישום נישואין*כשרות*מקואות*עירובין

The office of Rabanoot Eled – in hesd of Rabbi MORDECHAI MALKA

של טיפוביין שבגלציה משנת תרפ"ג, מסופר על סוחר גדול של יערות ועצים אשר היה חוכר מהגרף שבהן היה מסתהר, ובכל שנה בתום החורף היה שוכר כמה גברתנים חסונים שהיו כורתים העצים ושולחן לעיר הנמל דנציג והיו משווקים לכל מיני סוחרים שהיה לו עמהן קשרי מסחר, והנה שנה אחת פנה אליו סוחר יהודי בשם ר' אפרים ואמר לו הכל שאינך מנצל את השוק בדנציג מאחר ואתה כבר מגיע בכל שנה ומוכר את העצים הרי הנך יכול להכפיל את הרווחים בזה שתקנה סחורות אחרות למכור במקומך ותכפיל את הרווחים, ואף הציע עצמו שהוא מוכן לעזור מניסיונו בשווקים ואת שכרי תתן בסוף לאחר שנמכר הכל, שמע והשב והחליט לנסות את דבריו ולכן לקחו לעבוד איתו ובאמת דבריו היו נכונים והכפיל את רווחיו וכך עבד איתו כמה שנים ביושר ובאימון מלא, והנה שנה אחת הציע לו לקנות מכולות גדולות עם דגן ואפשר להכפיל ולשלש את הרווחים, ובהיות שראה שהוא חכם ומצליח ואף נאמן וישר כמובן שנתן בו אימון וסמך עליו הן במכירת העצים והן ברכישת הסחורות בעיניים סגורות, ולכן באותה שנה לא הסתפק עם הכסף של העצים אלא אף לווח כסף ונתן הכל ביד ר' אפרים, בדרך כלל בכל שנה היה דרכו של אפרים לעדכן את הגביר במברקים על התקדמות הדברים ומה הוא רוכש וכדומה, והנה בפעם האחרונה לאחר שהלך לא קיבל שום מברק והתחיל לחשוש ואכן ככל שהזמן עובר היה ליבו דואג והתעניין מהבאים מדנציג אך לא שמעו ולא ראו דבר, וממש נדדה שנתו כי לא יכל לישון מפאת הדאגות שנלקחה ממנו כל רכושו ואולי הוא רימה אותו והשאיר אותו עם חובות גדולים וצריך לשלם גם את שכר כורת העצים, מחוסר ברירה התחיל לגייס כסף בכדי לשלם לפועלים ולהתמודד עם החובות והיה בצער גדול מאוד וכך הדבר נמשך כשנתיים, והנה ביום בהיר ביושבו בביתו מהורהר לאחר יום קשה שומע נקישת על הדלת בטרם הצליח לפתוח כבר נפתחה הדלת ורואה כי ניצב לפניו אפרים, אחוזו הלם מרוב ההפתעה עד שלא יכל לפתוח פיו, ואז אפרים מדבר איתו ואומר לו תדע לך שכל כסף צרור ומונה אצל רב המקום בישוב פלוני, התאושש הגביר ושאל את אפרים אם כן מדוע נעלמת במשך שנתיים ולמה הכסף הונח אצל אותו רב, השיבו אפרים תדע לך שבאותה שנה שנסעתי עדיין היה קור מקפיא והוא חלה בדלקת ראות קשה מאוד עד שהיה לו קשה לנשום וחוסר גופו עלה מאוד עם כאבים גדולים ולא הצליח להגיע לשוק אלא מרוב פחד שלא יוכל להחזיק

את כל מעשה האלהים יבא במשפט על כל נעלם, עבד שרבו שוקל לו שגגות כזדונות תקנה יש לו? מאי על כל נעלם? אמר רב: זה ההורג כינה בפני חברו ונמאם בה. ושמואל אמר: זה הרק בפני חברו ונמאם ע"כ. וכך כתב בספר חסידים סימן מד ציער אדם כאלו ציער עולם מלא, שכל מה שבעולם יש באדם. רק בפניו ולא הגיע לו הרוק, פטור מדיני אדם וחייב בדיני שמים, אפי' ציער כל שהוא, על כל צער וצער שהוא מציער את חברו יענש בידי שמים, שנאמר כי על כל אלה יביאך האלהים במשפט (קהלת יא ט) על כל נעלם (שם יב יד), ורבותינו דרשו מאי על כל נעלם, זה ההורג כינה בפני חברו ונמאם, וי"א זה הרוק: וכתב בספר פלא יועץ ערך הקפדה כי המציער את חברו כאילו ציער עולם מלא ועל הכל יביא אלקים במשפט אפילו אם הרג כינה בפני חברו ונמאם ונצטער אפילו שלא נתכוין לצער, והמעמיק בזה תסמך שערות בשרו ויעמוד על המשמר כל הבא מידו ויבקש רחמים מהחונן לאדם דעת שיתקנהו בעצה טובה לעשות הטוב והישר בעיני אלקים ואדם כי לפעמים כמה שאדם חושב למצוא חן בעיני חברו הוא מצער וכל ערום יעשה בדעת ויברח מאד מכל דבר שיש לחוש אחד מני אלף שמא אין רוח הבריות נוחה הימנו עכ"ל. וכן כתב בהערות הגר"ש אלישיב מסכת שבת דף יב ע"א ת"ר אין פולין ברה"ר מפני הכבוד. והיינו שבני רה"ר נמאסים בזה, וצ"ב דהרי הוא אין עושה להם כלום ומה לו במאיסותם? והנה איתא בחגיגה דף ה. אקרא דכי את כל מעשה האלקים יביא במשפט על כל נעלם, וכו' אמר רב זה ההורג כינה בפני חברו ונמאם בה, וחזי דאע"ג דלא עשה להבירו כלום, אלא שע"י מעשהו הוא מפריע להבירו, אף שזה נעלם ממנו, גם ע"י יבא אלקים במשפט ע"כ. הראת לדעת עד כמה הקב"ה מדקדק על כל צער למרות שאדם הורג כינה שמציקה לו או מקנה את האף בפני חברו כיון שנצרך לכך, אם גורם בזה צער להבירו נענש על כך, כמה צריך האדם תמיד לחשוב על הסביבה ולא רק על עצמו כמו שהרבה פעמים אני רואה יושבים בסעודה ואחד פתאום מקנה את אפו לפני כולם באופן שממש מגעיל כמה צער גורם לאחרים במקום שילך לצד ויקנה עושה הדבר בפני כולם כאילו כולם עבדיו שאינו צריך להתחשב בהן, והתורה מלמדת אותנו כמה חובת האדם לתת את דעתו על כל מעשה שיכול לגרום צער לזולת.

מעשה שהיה:

וראיתי מעשה בשבועון המשפחה סיפור מספר חסידישע מעשיות מאת הרב ישראל דוד שטרן רבה

עיר התורה שקרובה אליך

מרדכי מלכא

רב ואב"ד עיה"ק אלעד ת"ו

יו"ר ועדת סת"ם העולמית

הרבנות הראשית לישראל

לשכת הרבנות הראשית אלעד. ראש העין. הרצליה

בד"צ אלעד*בתי הוראה*שרותי דת*רישום נישואין*כשרות*מקואות*עירובין

The office of Rabanoot Eled – in hesd of Rabbi MORDECHAI MALKA

כי כך בכל יום היולא של הצדיקים ניתן להם רשות להעלות נשמות שהיו קשורים עימם, והחליט אפרים למרות שאין לו קשר ינסה אולי יתקבל לפניו, כמובן רק ניגש המלאכים דחו אותו כי אין לו קשר, אך המגיד כיון שראה אותו ביקש להביאו לפניו וזה היה כעבור שנתיים וכאשר קיבלו סיפר לפניו אפרים את מצבו ושהוא רוצה לרדת בכדי לעדכן את הגביר ועל ידי זה יבוא למנוחתו, ואכן המגיד המליץ טוב בעדו בהיות ואמו בטרם לידתו היית אצל המגיד לקבל ברכה ללידתו, והורשתי לרדת לגלות לך ובקשתי שזה יהיה בהקנין ולא בחלום בכדי שתאמין ולא תחשוב שזה סתם חלומות ולכן באתי רק עתה לגלות אוונך. ואכן היה המום וכולו פחד והלחלה שמדבר עם אדם מהעולם העליון, אך לאחר שנרגע למחרת בבוקר הלך לאותו ישוב והגיע לרב העיר וסיפר לו הכל ונתן סימנים ואכן קיבל את כספו בחזרה, ומוזה למד עד כמה חשוב להיות בקשר עם צדיקים בעולם הזה שהדבר מועיל לעולם הבא ולכן הלך לאדמו"ר מרוזין"ן נין המגיד ממעזריטש. וכן עד כמה צריך לדון לכף זכות. אך גם זאת הראת לדעת למרות שהיה ישר ונאמן ואף נאנס והיה חולה ושבק חי לכל בריה ממחלתו לא ויתרו לו על הצער שנגרם לזולת ונענש קשה על כך, לכן גם כאשר אדם עושה מעשה טוב כל שיש מאותו מעשה צער לשני עתיד ליתן עליו את הדין.

מעמד בחוליו פנה לאחד הישוכים שהיה בדרכו ושאל על רב המקום וסיפר לו כי הוא שליחו של גביר למכור לו את העצים ואף לקנות לו סחורות אך כיון שהוא חולה מאוד ואינו יכול להמשיך בדרכו רוצה להפקיד אצלו את הכסף עד שיבריא, ואכן הרב קיבל אותו ואף הפציר בו להתארה בביתו והוא יטפל בו ברפואתו וכיון שמצבו הלך והחמיר הרב דאג לדבר עם כמה סוחרים לטפל במכירת העצים ונתן להם שכרם כך שכל הכסף נמצא אצל הרב, ובניתיים מחלתו של אפרים הלכה והחמירה עדי פטירתו מאותה מחלה, הרב כמובן שמר על הכסף אך לא ידע פרטים של הגביר למי להחזיר, וממשיך אפרים לספר כי בעלות נשמתו למעלה ודנו אותו על מעשיו מאחר והיה ירא שמים ומשאו ומתנו באמונה מגיע לו גן עדן, אולם פתאום בא מקטרג אחד אשר טען איך יתכן להכניסו לגן עדן הרי בגלל שלא נתן את הפרטים של הגביר מעסיקו גרם לו צער גדול במשך שנתיים ולא יתכן שייכנס לגן עדן ולא היה תשובה על הדבר, ולכן החולט שישאר בחוץ נע ונד והיה מאוד מתייסר כי מלאכי הבלה שהיו פוגשים אותו מענישים אותו, ביקש אולי יתנו לרדת אל הגביר לגלות לו המקום שנמצא כספו ולא נתנו לו כי לא היה אפשרות להכניס בקשתו, אולם ביומא דהיולא של המגיד ממעזריטש ניתן היה לכל מי שיש לו קשר לבוא לפניו ולסגור עליו.

מופך השכל:

עלה בידנו ללמוד מפרשתנו עד כמה חמור הדבר כאשר גורם צער לאביו או לאחיו או לאשתו או לחברו ואפילו עסק בדבר מצוה, ואפילו במצוות אימו אין שום צער שנגרם ממעשיו נעלם אלא על הכל יבוא בחשבון ויענש מידה כנגד מידה, ומעשה אבות סימן לבנים אם יעקב אבינו שעשה במצוות אמו והקב"ה הסכים על ידו בכל זאת לא ויתרו על הצער שנגרם לאביו ואפילו לאחיו הרשע, ואם רב רחמי שעסק בתורה ולא חשב ולא התכוון לצער את אשתו שילם על כך בחייו, עוד יותר כפולה ומכופלת חובתנו עשרת מונים להיות זהירים במעשנו, ובפרט כאשר למדנו הו"ל כביאור הגר"ח שמאלוביץ שזה מציואות של תביעה שנתבע האדם כאשר שורפת ואינו שייך לשום חשבון אפילו בינו לבין בני משפחתו או לחברו, ולצערנו תקופתנו מאוד קשה המשפיעה לרעה בגלל התקשורת עד כמה ישנם בתוכנו שאיבדו את צלם האנושות והכל הותר לשפוך דם הזולת הכל בשביל להשיג את המטרה ולוחמים אחד נגד השני בהכפשות ובכזיונות ככל עם ועדה והפגנות דבר המושר לכלל האוכלוסיה ובפרט לדור הצעיר הבא שמלבד השפעת המגיפה שמנותקים מהחינוך ולמידה דבר כשלעצמו גורם להדרדרות, זאת ועוד כל ההתנהלות בתקשורת וההפגנות מחדירים לדור העתיד שאין בכלל אררכיה ולא כבוד האדם אלא המטרה מקדשת את כל האמצעים וממש היסול השבונות בשביל להשיג את השלטון, לו הכמו ישבילו עד כמה נזק גורמים בחברה דבר שיחזור על כולם בומרנג ולא יצליחו להתמודד איתו היות והיום נגד זה ומחר יעשו אותו הדבר נגד אחר, אלא גם זאת שאין פעולה ולו הקטנה שגורם צער לזולת בגללו הדבר ירדוף אותו ואת בני ביתו ויענש על כך שכל מה שעושה האדם עושה לעצמו, לזאת למרות ששבוע שעבר לימדנו יסוד גדול להיות מן הנעלבים ואינם עולבים שומעים חרפתם ואינם משיבים, שלא יטעה האדם לומר אם כן הותרה הרצועה בחיות וכל אחד ימחול לשני, צריך לדעת שאין הדבר מספיק לפוטרו מעונש על הצער שנגרם, כך שצריך כל אדם להיות זהיר ונזהר בביתו ולשמור על התא המשפחתי וכן בחברתו מצער הזולת ושומר פיו ולשונו שומר מצרות נפשו ובני ביתו והמזהיר והנזהר ירבה שלומו כנהר אמן ואמן.

החותם בכרכת שבת שלום ומבורך.

הצב"י מרדכי מלכא עיה"ק אלעד

